

JUNIJ	
1 S. Juvenc	
2 C. Marcel	
3 P. Klotilda	
4 S. Kvirin, m. + *	
5 N. Binkoiti	
6 P. Norbert	
7 T. Filip diakon	
8 S. Kv. Medard	*
9 C. Primož	
10 P. Kv. Marjeta	*
11 S. Kv. Barnaba	*
12 N. Sv. Trojica	*
13 P. Anton Pad.	
14 T. Basil	
15 S. Vid	
16 C. Reinje Telo	

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKO ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 105.

CHICAGO, ILL., SREDA, 1. JUNIJA — WEDNESDAY, JUNE 1, 1938

LETNIK (VOL.) XLVII.

Razgovori na Čehoslovaškem - Kitajci se reorganizirali

Med češkimi Nemci in vlado prišlo do sporazuma v toliko, da se bodo v naprej vršili razgovori v rednih presledkih. — Volilni nemiri med Nemci samimi. — Nemci niso dobili 99 odstotne večine, kakor so pričakovali.

Praga, Čehoslovaška. — Kljub temu, da se je zadnje nedeljo vršila na Čehoslovaškem druga serija lokalnih volitev, kar je povzročalo vznemirjenje, da utegnejo naziti zopet uporabiti kot priliko za izvedbo svojih agresivnih načrtov proti tej državi, so vendar dnevi koncem tedna potekali v znatno manjši napetosti kakor en teden prej. Da je zavladalo nekako splošno pomirjenje, je bil vzrok v tem, ker so se v soboto zopet otvorila prej ukinjena pogajanja med čehoslovaško vlado in med zastopniki nemške manjšine, kar je javnost navdalo z upanjem, da utegne končno vendar priti do mirne sprave.

Pri teh razgovorih se sicer še ni dosegel nikak sporazum, vendar pa je razvoj toliko napredoval, da ste se obe stranki dogovorili, da se bodo razgovori v rednih presledkih obnavljali. Sklepa se iz tega, da so Nemci vsaj začasno pripravljeni k spravi, bržkone zato, ker so videli, da bi nasilen nastop Nemčije proti Čehoslovaški utegnil zanežeti splošen evropski požar, kar se je jasno pokazalo teden prej.

Ni pa ta korak, podvzet v smeri miru, še odstranil vse notranje nevarnosti, zlasti ne, dokler traja sedanja volilna doba na Čehoslovaškem. Nedeljske volitve so sicer potekle v splošnem miru, toda bržkone se je zahvaliti za to predvsem vojaškim četam, ki so pazile, da ni prišlo do izredov. Kljub vsej tej pripravljenosti pa je v obsejnim mestu Eibenbergu izbruhnil spopad, in sicer med Nemci samimi; spoprijeli so se namreč nazijski pristaši in nemški socialisti; policija je bila prisiljena, da je aretirala 75 razgrajčev.

Kakor teden prej, so tudi to nedeljo odnesli Nemci v mestih, kjer kompaktno prebivajo, odločilno zmago, namreč nad 90 odstotkov. Vendar kljub tej večini vlada nekako razočaranje; pričakovali so namreč večino 99 odstotkov, kakor pri nedavnem glasovanju v Nemčiji.

UZAKONITEV DAVKOV BREZ PRED. PODPISA

Washington, D. C. — Prvič, odkar stoji na čelu vlade, je predsednik Roosevelt dovolil, da je kak predlog postal zakon brez njegovega podpisa. Kak predlog, ki ga sprejmete obe zbornici kongresa, postane zakon, kakor hitro ga predsednik podpiše. Ima pa predsednik za to deset dni časa in med tem ga lahko tudi vetira, namreč, da ga pošlje nazaj kongresu v ponovno razpravo; in tak vetiran predlog kongres lahko o-
dobri le s tričetrtinsko večino glasov in ga uzakoni. Ako pa predsednik tekom desetih dni niti ne podpiše, niti ne vetira predloga, je ta avtomatično uzakonjen; in to je zdaj predsednik storil s petmilijardnim

STALIŠČE SLOVAKOV

Ameriški Slovaki za nedeljeno Čehoslovaško.

Varšava, Poljska. — Zadnji teden je prispela semkaj na svojem potu na Čehoslovaško delegacija 110 Slovakov iz Amerike, da se pridruži proslavi 20 letnice obstoja čehoslovaške države. Vodja te skupine, dr. P. P. Hletko iz Chicaga, je v svojem govoru povdaril, da Slovaki sicer zahtevajo samoupravo za se, kakor se jim je to obljubilo ob ustanovitvi države, vendar pa so odločno za to, da ostanejo skupaj s Čehi v eni državi.

TRAGEDIJA ZARADI RADIO

Chicago, Ill. — Pri družini Adam Meskanas na 4443 So. Wood st. je stanoval neki N. Shablansky. Zadnji petek zvečer sta imela domača 16 letna hči Adeline in 14 letni sin Vincent naravnano radio na plesno "swing" godbo. Shablansky je zahteval, naj dobijo kak drugi program. Nista ga ubogala in to je "bordaža" strahovito ujezilo. Skočil je iz svoje sobe z revolverjem v roki in oddal dva strela. Dočim se je dečku posrečilo zbežati, je pa deklica dobila strel v prsa, a je imela še toliko moči, da je stekla do bližnje lekarne, kjer se je zgrudila. Odpeljana je bila v bolnico in njeno stanje je opasno. Ko pa so policisti prišli v hišo, da aretirajo Shablanskyja, so tega našli mrtvega s prestreljeno glavo.

ITALIJANSKE IZGUBE V ŠPANJI

Rim, Italija. — Zadnji teden je izšlo uradno poročilo, v katerem se objavljajo izgube, ki jih je utrpela italijanska armada v Španiji. Po poročilu je od 9. marca do 18. aprila padlo na španski fronti 716 italijanskih vojakov, ranjenih pa je bilo 2512.

OBLAČILNA UNIJA OSTA-NE PRI CIO

Minneapolis, Minn. — Od-
bor unije delavstva pri žen-
skih oblačilih je zadnji petek
glasoval, da se obdrži unija še
nadalje pod CIO. Ni pa se nič
odločilo glede udeležitve na
konvenciji, na kateri bi se imel
dati CIO stalni značaj.

Katoliški Slovenci, v vaše hiše spada edino le katoliško časopisje!

davčnim predlogom, ki je ta-
ko postal zakon zadnji petek
opolnoči. Storil je to v protest
proti temu, ker je kongres
njegov prvotni predlog tako
predružil, da so v njem do-
bile bogate korporacije velike
prednosti, katere je skušal
predsednik preprečiti.

DRUŽBE KRŠI-LE ZAKON

Avtomobilske družbe obdolže-ne monopolizma.

South Bend, Ind. — Poseb-
na federalna porota je zadnji
teden vložila pri sodnji ob-
tožbo proti trem avtomobil-
skim družbam, obdolžujoč jih,
da so kršile zakon proti mono-
polizmu trustov. Obtožene so
General Motors, Ford in
Chrysler z vsemi družbami, ki
so njimi v zvezi. Tozadevna
preiskava se je vršila pet dni,
na kar se je izdala obtožnica,
v kateri se navaja, da so te
družbe prisilile trgovce z avto-
mobili, da so financirali svoje
prodaje potom finančnih
tvrdk, ki so last družb. S tem
se je povzročila velika škoda
manjšim avtomobilskim fi-
nančnim družbam.

NOVO NASILJE V JERSEY CITY

Jersey City, N. J. — Tukaj-
šnji "diktator", župan Hague,
se je zadnji petek zopet pro-
slavil s svojo policijsko silo.
Kakor že večkrat prej, je tu-
di ta dan preprečil zborova-
nje, ki je bilo naperjeno proti
njemu in proti njegovemu sa-
molastnemu pobujanju "komu-
nizma". Na zborovanju bi bil
imel nastopiti kongresnik
O'Connell iz Montane. Kakor
hitro pa se je pojavil v mestu,
ga je zgrabila policija in ga
spravila na vlak. Kakor se je
O'Connell pozneje izrazil, so
ravnali z njim skrajno suro-
vo.

ČETRTI ROJSTNI DAN PETRORCK

Callander, Ont. — Slavne
Dionne petorke so zadnje so-
boto obhajale svoj četrti ro-
jstni dan. Istočasno s tem do-
godkom so varuhi deklic na-
mignili, da nameravajo kmalu
te otroke odtegniti iz oči jav-
nosti in jim dati priliko, da
bodo živeli kakor drugi otro-
ci. Cela ta leta so namreč pri-
hajali ljudje od blizu in da-
leč, da vidijo to svetovno ču-
do.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

NOV ORJAŠKI AEROPLAN

Seattle, Wash. — Ta teden
bo napravil prvi polet novi
ogromni aeroplan Pan-Ameri-
can Airways družbe, ki bo po
velikosti prekašal vsa doseda-
nja letala. Po dolgem namreč
meri 109 čevljev, preko kril
pa 150 čevljev. V njem bo
prostora za 72 potnikov. Na-
meravajo ga uporabiti v jese-
ni za potniški promet preko
Atlantika. Njegova navadna
hitrost je določena na 170
milj na uro, lahko pa doseže
tudi 200 milj.

PO KAT. SVETU

— Champaign, Ill. — Te-
kom zadnjih 20 let je okrog
400 dijakov tukajšnje države
univerze prestopilo v kato-
liško cerkev. Zadnji teden se
je vršila zopet te vrste slavnost,
pri kateri je postalo 14
drugovercev katoličanov.

— Winnipeg, Kanada. —
V tukajšnjem trapistovskem
samostanu sv. Norberta je
pred nekaj dnevi prebivalo
več protestantovskih pastorej,
kakor pa katoliških menihov.
Vršilo se se namreč v njem
duhovne vaje za pastore, ka-
terih se je udeležilo 41 pa-
storjev, dočim je menihov 40.

— New York, N. Y. — Tu-
kajšnja nadškofija želi poda-
ti vernikom jasna navodila
glede ekonomskih in delavskih
vprašanj in v to svrhu je iz-
brala 50 mladih duhovnikov
v nadškofiji, kateri bodo do-
bili v tem oziru temeljit pouk.
— Amsterdam, Nizozemska.
— Cela družina kmeta H. A.
Willemsa se je posvetila samo-
stanskemu življenju. Dva si-
nova sta frančiškana, dve hče-
ri ste postali nuni, zdaj je šel
pa še oče, ki je vdovec, k fran-
čiškanom.

ARETIRANI POD OBDOLŽ-BO ŠPIJONAŽE

New York, N. Y. — Kon-
cem zadnjega tedna je ame-
riška tajna policija aretirala
štiri člane posadke nemškega
potniškega parnika Bremen in
jih obdržala tukaj, dočim je
namik odplul nazaj v Evropo.
Vsi štirje so obdolženi špijo-
naže proti Zed. državam in

PRED VELIKO BITKO

Kitajci postavili proti Japon-
cem novo odporno silo, ki
šteje cel milijon mož.

Šanghai, Kitajska. — Kitaj-
ska armada je zadnje dni sicer
utrpela znaten poraz na osred-
nji fronti ob Sučovu, vendar pa
se zdi, da je ta udarec ni toliko
potrl, da bi jo napravil nespo-
sobno za nadaljnji odpor. Izgu-
bila je sicer na tisoče in deset-
tisoče mož, toda človeška rezer-
va je na Kitajskem tako ogrom-
na, da se taka izguba ne pozna
dosti.

Tako se pričakuje, da se bo v
najkrajšem času razvila nova
bitka v velikanskem obsegu, v
kateri bo šlo število bojnikov
preko milijona. Japonci so od-
ločeni, da izrabijo zadnje uspe-
he in prodirajo naprej proti za-
časni prestolici kitajske vlade,
mestu Hankovu, in imajo v ta
namen postavljenih na 250 milj
dolgi fronti okrog 400.000 mož.
Čaka pa jih skrajno trdo delo,
kajti njim nasproti stoji kitaj-
ska armada, katere moč se ra-
čuna na nič manj kakor en mi-
lijon mož. Manjše praske med
obema silama se sicer stalno vr-
še, toda glavni spopad se še pri-
čakuje.

Vidna nervoznost je nastala
na japonskih otokih, ko jih je v
noči med ponedeljem in torkom
zopet obiskala četa kitajskih
aeroplanov. Tak polet se je iz-
vršil že prej, pred dobrim tednom,
in tedaj so aeroplani metali le-
take, na katerih so pozivali ja-
ponsko prebivalstvo, naj se
dvigne proti svoji militaristični
vladi. Točasno pa tudi letakov
ni bilo in med Japonci obstoja
strah, da je bil to nekaj izvidni
polet in da utegne temu slediti
zda glavni, ki pa bo prišel z
bombami.

oblasti vodijo nadaljnjo pre-
iskavo, ker domnevajo, da ob-
stoji večja špijonažna druž-
ba, ki skuša ukrasti načrte a-
meriških bojnih aeroplanov in
protiaeroplanskih topov, kate-
ri so boljše, kakor jih ima-
jo evropske države.

Iz Jugoslavije

Nad vse žalosten konec sovraštva med bratoma v Oseku
pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. — Nad dvesto
let staro hišo uničil ogenj. — Smrtna kosa. — Razne
druge novice in vesti iz domovine.

Brat proti bratu

Maribor, 6. maja. — Kakor
običajno sta bila tudi včeraj
popoldne zaposlena z delom
24 letni posestniški sin Vilko
Kraner in njegov 27 letni brat
Alojzij Kraner. Bila sta v pol-
nem delu ter se med seboj po-
govarjala. Okoli 16. ure sta
skupno zavžila malico. Pri tem
pa sta se zaradi nezatnega
razloga, ki bi pri normalnem
človeku ne zahteval niti poslu-
ha, sporekla. Preprijel je zavzel
ostrejšje oblike in je v trenu-
ku razburjenja segel 27 letni
Alojzij Kraner po žepnem no-
žu, s katerim je zamahnil proti
mlajšemu bratu in mu ga
zabodel v vrat, roke in prsa.
S številnimi zabodljaji se je
mlajši brat Vilko zgrudil na
tla, in kmalu za tem je na po-
sledicah izkrvavitve izdihnil.

Ko je Alojzij Kraner videl,
kaj je storil, se je v njem, ka-
kor pri svetopisemskem Kaj-
nu zbudila vest. Mirno se je
podal k orožnikom k Sv. Tro-
jici v Slovenskih goricah, kjer
je povedal, kaj je storil. Oro-
žniki so ga zaslili in ga pre-
peljali v sodne zapore pri Sv.
Lenartu v Slovenskih goricah.

Nesrečna žrtev bratomora
pokojni Vilko Kraner, je bil
precej nervozen. Lani je bil 6
tednov v umobolnici v Novem
Celu, kjer so pa ugotovili, da
je zdrav, naka so ga odslovili
in se je vrnil domov v Osek.
Zaradi te bolezni je bil pokoj-
ni Vilko Kraner zelo občutljiv
ter razburljiv in se je stalno
prepiral s svojim starejšim
bratom, pa tudi z ostalimi
rodbinskimi člani.

Konec stare hiše

Zalog pri Ljubljani, 6. ma-
ja. — Snoči okoli 20.30 ob-
mraku je posestnik Kočar za-
pazil, kako se je začel valiti
izpod strehe hiše št. 4. v Zalu-
go gost dim. Hitro je alarmi-
ral sosedo in vaščane, da so
prihiti na pomoč. Goreti je
začelo na podstrešju hiše po-
sestnice Marije Burkeljca, p.
d. pri Blekarju. Ogenj se je
naglo širil in je objel poleg
hiše še zraven zidano gospo-
darsko poslopje, hlev in pod.
Vse je do tal pogorelo. Z naj-
večjo težavo so rešili pohištvo
in živino. Pri reševanju je do-
mači sinček dobil hujše ope-
klino.

Hiša z vsemi poslopji je
bila v slabem stanju, krita s
slamo. Kakor pravi vaška kro-
nika, je bila ta hiša stara že
nad 200 let. Orožniki iz Vev-
so delali pri gašenju red in so
naposled ugotovili vzrok požar-
a. Dimnik je bil v zelo sla-
bem stanju, tako je bilo mož-
no, da so iskre letele v pod-
strešju okrog in se je vnelo
tramovje. Tako je umljivo, da
so iskre padle na krmo in sta-
ro tramovje, ki je začelo tleti.
Tramovje se je nahajalo tik
dimnika. Škodo cenijo splošno

Štorklja na ulici

Iz Maribora poročajo, da se
je sredi najživahnejšega pro-
meta na državnem mostu v
Mariboru oglasila štorklja, ki
je 40 letni Mariji Dimnikovi iz
Pobrezja darovala zdravega
krepkega otroka. Reševalci so
mater in dete odpremili v bol-
nico.

Smrtna kosa

V ljubljanski bolnici je
umrla Ilyana Drašler, rojena
Čepon, soproga gostilničarja
in mesarja na Vrhniki. — V
Guštanju je umrla Elizabeta
Steharnik, rojena Božič, veli-
ka dobrotnica farni cerkvi. —
V celjski bolnici je umrla Ma-
rija Rajer, žena celjskega po-
sestnika stara 62 let.

Nesreča pri nalaganju lesa

V Šibeniku pri Sv. Juriju je
pri nalaganju lesa padel 29
letni delavec Alojz Arlič tako
nesrečno, da je dobi hud pre-
tes možganov ter si prebil lo-
bano. Odpeljali so ga v celj-
sko bolnico.

Konji so se splašili

Poleg elektrarne v Velenju
so se nekemu posestniku iz
Belih vod, ko se je vračal z
vozom z velenjskega sejma,
splasili konji. Zaleteli so se pri-
tem v obcestni drog, pri čemer
je dobila posestnikova žena
hude poškodbe na obeh rokah
in nogah.

Velika tatvina

V Sv. Pavlu pri Preboldu
so neke noči neznanici vlomili
v trgovino Nade Cvenke in od-
nesli raznega blaga za nad
20.000 dinarjev. Pokradli so
pa samo najboljše blago. Dasi
je prizadeta takoj obvestila
policijo in so se ti takoj podali
na zasledovanje, storilcev niso
mogli še prijeti, kajti psi so iz-
gubili sled. Zato sumijo, da so
se vlomilci odpeljali s kolesi.

Truplo v potoku

V potoku Velka, blizu po-
staje Brezno-Ribnica, tako po-
ročajo iz Maribora, so našli
truplo 70 do 80 letnega starč-
ka. Obleka je ležala tik poto-
ka, iz česar sodijo, da si je
hotel starček najbrže oprati
perilo, pa je omahnil, padel v
vodo in utonil.

Prazgodovinske najdbe v Bosni

V okolici Pazariča ob že-
lezniški progi Sarajevo-Mostar
v Bosni so odkrili množino ke-
ramike iz prazgodovinske do-
be. — Največ predmetov iz
prazgodovinske dobe so odslej
našli v Budmiru, o katerih so
učenjaki svetovnega slovesa
pisali in poudarjali, da so tam
ostanki najstarejših naselbin
iz kamnite dobe.

Parado z vsemi mogočimi bojnimi sredstvi so vzporedili sovjeti ob prvomajski proslavi po ulicah v Moskvi. Slika kaže oddelek lažjih tankov na Rdečem trgu. Na levi je Leninova grobnica, od koder si je Stalin ogledoval parado.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljbov in dnevoov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti depozirani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. K. Zakrajšek:

Župan dr. Adlešič in izseljenci

Te dni imate v svoji sredi ljubljanskega župana gospoda dr. Adlešiča, da zastopa kakor Vašo ožjo domovino Slovenijo, tako tudi Vašo državo, lepo Jugoslavijo pri enem izmed največjih praznikov, kolikor smo jih Slovenci v Ameriki kdaj praznovali, to je otvoritev Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu.

Ljubljana in Slovenija je ponosna na veliko kulturno in narodno delo clevelandskih Slovencev, katero vrše, ko postavljajo trajni spomenik malemu slovenskemu narodu v največji državi sveta. Majhen je naš narod, toda živ in velik v svojih delih. To je pokazal v kratki dobi svojega dosedanjega življenja v Ameriki, ko je dal celo vrsto n/jodličnejših pionirjev ameriški kulturi in amerškemu gospodarstvu, kakor so škof Baraga, misijonar Pire, Msgr. Buh in drugi. Veseli smo, da ste povabili ravno gospoda dr. Adlešiča, ljubljanskega župana; Ljubljana se čuti posebno počaščena in je hvaležna clevelandskim Slovincem, da so ravno belo Ljubljano odlikovali s svojim povabilom, da more ravno župan slovenske prestolice biti priča tako velikega dogodka v zgodovini ameriških Slovencev.

Gospod župan dr. Adlešič uživa v Ljubljani vse splošno spoštovanje kot odlični politik, ki je za časa nesrečne diktature ves čas stal na strani slovenskega ljudstva neustrašeno in neomajeno in branil njegove pravice. Sedanja narodna vlada v Beogradu ga je odlikovala s tem, da mu je poverila županstvo stolnega mesta. Kot župan je gospod dr. Adlešič pokazal sijajne lastnosti in zmožnosti kakor gospodarske tako tudi politične. Zavoženo gospodarstvo mesta Ljubljane je dvignil v najkrajšem času na nepredvideno višino.

Gospod dr. Adlešič je pa tudi velik prijatelj slovenskih izseljencev. Že pred leti kot mlad odvetnik je proučeval naše slovensko izseljensko vprašanje takrat, ko se je v domovini našlo le malo inteligentov, ki bi se bili zavedali ogromne važnosti izseljenstva za naše narodno življenje. Priobčil je v reviji "Čas" odlični članek o izseljenstvu, ki priča njegovo globoko ljubezen do slovenskih izseljencev. Ko je prišel v bivšo oblastno slovensko samoupravo kot član, je bil on tisti, ki je prvi mislil na izseljence in prvi se zavedal dolžnosti naroda, da skrbi in rešuje svojo kri na tujem. Zato je stavil predlog za ustanovitev izseljenskega urada pri samoupravnih oblastih v Ljubljani, katerega si je zamislil tako, da naj bi koncentriral vse skrbi za naše izseljence tako pravno kot kulturno in gospodarsko. Na čelu naj bi mu stal pravnik, ki bi poznal tudi inozemsko zakonodajo, poznal tudi jezike in bi mogel skrbeti povsod za pravno varnost slovenskih izseljencev. Skrbeti bi moral za ureditev zapuščin, za ves denarni promet, za posredovanje nakupa nepremičnin, za vračajoče se izseljence, medsebojna potovanja in obiske in sploh vse to in tako, da bi izseljenci čutili in videli, da jih želi domovina ohraniti kot žive ude svojega telesa. Žal le, da je bila samouprava prežgodaj razpuščena in se ta veliki predlog ni mogel uresničiti tako, kakor si ga je zamislil gospod župan dr. Adlešič.

Vendar gospod župan ni miroval. Takoj, ko se je sprožila od strani pok. nadškofa Jegliča misel, da se ustanovi nova Družba sv. Rafaela v Ljubljani, je bil on prvi, ki se je odzval povabilu velikega pokojnika, in je bil pri ustanovnem obnem zboru izvoljen za prvega predsednika. Tukaj je dal takoj skrbi za izseljence vso svojo ljubezen in vso svojo pozornost in skušal vzbuditi pri narodu novo navdušenje, pa tudi novo zavest za delo in skrb za slovenske izseljence. Radi preobilnega dela in dolžnosti drugod, se je moral odpovedati temu častnemu mestu, katerega je sprejel podpisani. Vendar gospod dr. Adlešič ni izgubil s tem zanimanja za slovenske izseljence, temveč njih še bolj ne ve, kakor jaz, kot predsednik Rafaelove družbe in njegov naslednik, kako je bil gospod dr. Adlešič vedno v ozkih zvezah z Rafaelovo družbo in kako je ves čas krepko podpiral naše delo kjer in koder je mogel. Ra-

faelova družba hrani celo vrsto njegovih pisem, iz katerih veje topla ljubezen do izseljencev. Ko smo začeli misliti in pripravljati na izseljensko zbornico, je bil on tisti, ki mi je dal v svojih pisem največ pobude pa tudi najlepših smernic, v katerem pravcu naj bi se ta zbornica ustanovila in uredila. Pri banovinskem svetu je lansko leto v krasnem govoru zopet povedal, kaj in kako naj bi naša banovina žrtvovala, delala in skrbela za vas slovenske izseljence.

Tako, vidite, ste povabili na to veliko slavo v resnici moža, ki je v prvi vrsti zaslužil, da ste ga tako odlikovali, ki je pa tudi najbolj kvalificiran, da je med Vami kot zastopnik slovenskega naroda in jugoslovanske države. Družba sv. Rafaela je prepričana, da se bo sedaj vrnil gospod župan dr. Adlešič še bolj navdušen za slovenske izseljence in bo sedaj lahko še več storil za Vas in za vaš napredek in napredek vseh slovenskih izseljencev širom sveta.

Gospoda župana dr. Adlešiča pa Družba sv. Rafaela tem potom kar najiskrenejše pozdravlja.

MAJNŠKA POBOŽNOST V BRIDGEVILLE

Bridgeville, Pa.

Tako lepo pobožnost smo imeli v naši cerkvi v nedeljo 22. maja, da mora priti o tem tudi v javnost. Imeli smo kronanje Majniške Kraljice. To je bilo prvič v naši cerkvi in bilo je tako ganljivo, da tega ne bomo nikoli pozabili. Nedolžni otroci v belih oblečilih, so kakor mravlje mrgoleli okrog Marijinega kipa. Vsak izmed njih je prinesel v dar šopek duhtečih rož in jih položil k nogam pred Marijin kip, obstal pred njeno podobo in jo tako mlo pozdravljal v prekrasnih verzih. Res, kot živ angelčki so otroci drobili po cerkvi v procesiji, prepevajoč lepe Marijine pesmi tako ganljivo, da nas je to petje ganilo do solz.

Pri tej pobožnosti so bili navzoči štirje č. gg. duhovniki, kar je slavnost še bolj povečalo. Za tako lepo pobožnost se imamo zahvaliti učiteljicam, ki poučujejo nedeljsko šolo. Za trud, ki gotovo ni bil majhen, da so bili otroci tako lepo naučeni in pripravljeni, se moramo zahvaliti tudi Miss Mary Fink, katere je imela pri tem pouku vsekako največjo skrb. — Da je bil dan še lepši, je poskrbel tudi Bog sam, ko je za ta dan preskrbel lepo vreme, da so ljudje imeli lepo priliko priti počastiti njegovo nebeško mater Marijo. Cerkev je bila za to slavnost bolj polna ljudstva kot ob nedeljah pri sv. maši.

Kot mati otroka, ki je imel pri tej pobožni slavnosti glavno vlogo, se vsem iz srca zahvaljujem, kateri so k tej pobožnosti na katerikoli način kaj pomagali, kakor tudi onim, ki so se v tako obilnem številu udeležili pobožnosti in tako počastili Majniško Kraljico. — Bog plačaj Vas! — Najlepši pozdrav. M. U.

"Amer. Slovenec" odbija napade na katoliške Slovence in na njihovo vero; katoliški Slovenci podpirajte ga!

"Amer. Slovenec" odbija napade na katoliške Slovence in na njihovo vero; katoliški Slovenci podpirajte ga!

TO IN ONO IZ LA SALLE

La Salle, Ill.

Delavske razmere se razvijajo tako nekako srednje. Kateri imajo delo so veseli, kateri ne, so bolj žalostni in potrti. Tako je med delavci dandanes. Upanje pa prevladuje vse, da bodo nastopili boljši časi. Kedaj ti nastopijo, pa nihče ne ve, kot nihče ni vedel pred leti, ko je bilo skoro prav tako, kot je dandanes.

Naši sosede Irci so slavili preteklo nedeljo 29. maja 100 let odkar so si postavili svojo cerkev sv. Patricka. Cerkev stoji na 4. cesti in Marquette St. in je zidana iz klesanega kamna. Sedaj so ji dali za stoletnico zlasti lepo lice, tako od zunaj, kakor tudi od znotraj. Vse je na novo prebarvano in preslikano, da res izgleda kot nova, ne pa da je že sto let stara. Res, krasna izgleda, prav kot nevesta in mi slovenski rojaki jo občudujemo in si želimo, da bi tudi naša cerkev sv. Roka enkrat tako lepo postala. Morda se bo, kajti tudi mi nameravamo prenoviti našo cerkev in v ta namen se že zbirajo prispevki.

Kaj hitro se nam približuje velik praznik Presv. R. Telesa, ki ga bomo praznovali v nedeljo 19. junija. Ako bo lepo vreme, bomo tudi letos imeli lepo procesijo zunaj na prostem. Za to se že sedaj vsi pripravite, da bo poln hrib pri sv. Roku. Vsa družstva, farani in faranke v procesijo. Pridite in počastite Gospoda v presv. Evharistiji.

Zadnje dni sem se mudil po opravkih tam v Johnsonville, Ill. in sem videl, kako lepo je Mrs. Agnes Jordan popravila hišo, da ima sedaj sedaj vse drugačno lice. Častitam Nežika! — Ravno tako tudi Mr. Joe Gregorich prav hitro dokončuje svojo hišo, v kateri bo gostilna. Tako enkrat meseca junija bo vse izgotovljeno in bo že otvoril biznes. Zato rojaki pazite na oni dan. Hiša je nekaj modernega in stoji na pripravnem kraju Shuthing Park severno od Peru, ne posebno daleč od La Salle. Na

tem prostoru v bližini se vrše pikniki, zato bote to prav lahko našli podjetnega rojaka Slovenca Mr. Gregoricha. Častitam mu na tolikem uspehu!

Vsi menda skoraj poznate slovenskega trgovca rojaka Mr. Franka Gregoricha, ki je te dni silno vesel in si je prižgal debelo cigaro. Kako tudi ne, ko je v njegovo družino prišla v goste dolgokljuna gospa štorčljaja in jim prinesla v dar zalega sinka. — Srečni oče je sin Mr. in Mrs. L. Gregoricha iz Crocker-ville, Ill. — Torej Frank, častitamo! — Tak srečen slučaj je zadel tudi družino rojaka Mr. in Mrs. Franka Setinc. Oni so pa dobili v dar zalo hčerko. — Častitke tudi njima! — Mr. Joseph Piletich boleha na revmatizmu in se zdravi doma. Pevski cerkveni zbor moža zelo pogreša in zato ga pevci radi obiskujejo. Želimo mu, da se skoro trdno pozdravi in zopet vrne s svojim krepkim tenorjem med pevce. — V bolnišnici se nahajajo rojakinje Mrs. Frances Setinc, (poprej Makše) in Mrs. Mary Voghric. Obe sta se morali podvzeti operaciji, katero sta srečno prestali. Želeti je, da se skoro vrneti domov k svojim družinam, ki ju že težko pričakujejo. — Vsem Slovincem tu v Ameriki in v stari domovini pozdrav. Opazovalec dnevnih dogodkov

PISMO Z JUŽNE ZEMLJE

Buenos Aires, 23. apr.

Velika je naša dežela in zato seveda tudi polna novic. Že pred dobrim mesecem sem se poslovil od župnije sv. Antona, kjer sem bil dve leti kaplan. Preveč dela mi je župnija nalagala in premalo prostega časa mi je pustila za delo med našimi rojaki in sem postal... brezposeln! Čudno, kaj, gospod brezposeln... No nič nevarnega. Zato mi ni bilo treba pasu nič bolj zategniti. Saj se vedno dobi kakšna "čangita" (tako se imenuje zaposlitev, ki se dobi le za en dan, dva). Pa še tega mi ni bilo treba, da grem v "campo" iskat dela... Kot nešteto rojakov, ki so jih prav take okolnosti gnale po vsej deželi. Namenil sem se torej ven po republiko, da obiščem rojake in sorodnike. To pot sem jo ubral na sever: v Cordobo in Rosario.

Cordoba je mesto s tri sto tisoč ljudi na podnožju precej visokih gor (čez 2600 m). Naših rojakov živi v mestu in okolici kakih 500, a so tako zelo raztreseni, da je kako uspešno društveno delo zelo obteženo. Imajo dve društvi: Jugosl. podporno in Iskra. Obe društvi tožita, da nimata nobenega inteligentnega človeka, ki bi res hotel kaj žrtvovati se za napredek naše stvari. Naši ljudje so največ obrtniki in delavci. Je pa tudi par primeroma dobro vpeljanih trgovin. Neka gostilna se pa ponajša celo z drznim napisom "Slovensko-hrvaški dom" in to prav blizu glavne postaje.

V Cordobi je veliko Belokranjcev. Nekateri vozijo tramvaj. Vseh nisem dobil pred oči, čeprav sem nekatere

skušal najti.

Pač pa sem doživel dogodek, vreden spomina. 30. marca je namreč umrla v 27. letu starosti šolska sestra Hozana Genorio, ki je prva smrtna žrtev med našimi redovnicami v tej zemlji. Rojena je bila pri Stični. Pred tremi leti je prišla sem, polna veselja in življenja in vneša za apostolsko delo. Pa polovica njenega bivanja v tej zemlji je bilo na postelji. Zadnjega pol leta v bolnici v Cordobi, popolnoma osamljena. Nikdar ni čula naše besede. Zato pa ni mogla popisati veselja, ki ga je doživela ob mojem nepričakovanem obisku. Menda je ravno tega čakala, kajti dve uri kasneje je že bila v večnosti. In še pot božje previdnosti je to vodila, kajti dež je bil ono jutro, ki mi je preprečil izlet v planine. Drugi dan bi seveda ne dobil več sestrice... Vsa mirna je zaspala v Gospodu in počiva v grobnici sester, ki vodijo bolnišnico, kjer je umrla.

Namenil sem se malo v planine. Pa nazadnje mi je še časa za obiske pri rojakih zmanjkalo in so planine ostale za bodočnost. Le od spodaj gore sem jih gledal in so se mi videla prav kot Gorjanci iz Metlike. Dežela okrog Cordobe je močno trpela od suše, ki je pa končala spet z brezkonnim deževjem. Ko je po suši narava spet ozelenela, so privršale koblice in spet pojedle listje, ki je to leto že tretjič pognoalo.

Na sredi poto do Cordobe (700 km) je Rosario (600,000 prebivalcev), lepo in bogato mesto, središče provincije Santa Fe. Tudi tam je Slovencev obilo. V mestu in bližnji okolici jih bo 500. V "Bariju ge las Delicias" jih je premnogo v "sladkem delu" opekarnarjev. V Saladillu imajo največ hišic in tam se pripravljata tudi slovenska šola. Ljudje so pokazali obilo zanimanja in naš konzul Branko Rubesa, ki ga vsi rojaki zelo cenijo, se na vso moč trudi. Žal je naših ljudi premalo, med Hrvati pa tako malo zanimanja. Hrvati je le v Rosario in v okolici precej tisočev. Slovenci imajo društvo Triglav. Tudi tam so sami preprosti neščani ljudje in store z dobro voljo, kar morejo. Vsaj to dobro je med njimi, da ni nobene razcepljenosti.

Tamkaj sem srečno našel svoje osebne sorodnike s Črnege vrha nad Idrijo. V Rosario imajo naše sestre penzionat za visokošolke. Dolgo časa so si prizadevale, da bi začele s slovensko šolo, pa šele sedaj se zdi, da je prišel čas, ko bo mogoče poskusiti z delom.

Ne daleč stran je San Lorenzo, kjer vodijo naše sestre agr. šolo. Prav te dni so napravile še en korak, zelo daleč. Prav v Paraguay v Asuncion, kjer so prevzele bolnišnico. Žal, da jim sedaj moči primanjkuje, čeprav so se njihove sestre že pomnožile za štiri tukajšnje domačinke. Sedaj moramo še tem bolj glasno prositi, da nam še kaj sester (Dalje na 3. str.)

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Na operaciji

So. Chicago, Ill. — Mrs. Mary Juvancić, soproga znane rojaka Mr. Frank Juvancića je pretekli teden srečno prestala operacijo v bolnišnici in se kmalu vrne na svoj dom. Dobri ženi želimo čimprejšnjega okrevanja.

Žalostna vest

Cleveland, O. — Rojak Frank Modrijan s Kewanee Ave. je pred kratkem prejel iz stare domovine žalostno sporočilo, da mu je v vasi Trnovče, fara Zlato polje na Gorenskem umrla sestra Katarina Slapar, rojena Modrijan. V domovini zapušča več hčera in sinov, enega brata in dve sestrji, tukaj v Ameriki pa zgoraj omenjenega.

V staro domovino

Leadville, Colo. — S prvim izletom Slovenske Zenske Zveze v staro domovino odpotuje od tukaj na obisk tudi tukajšnja rojakinja Miss Mary Klun, kateri želimo srečno vožnjo, mnogo zabave in zopet srečno vrnitev.

Slovenski kandidat

Gilbert, Minn. — Za okrajnega šolskega nadzornika za St. Louis okraj kandidira rojak Edward Hribar. Primarne volitve bodo 20. junija.

V bolnišnico

Milwaukee, Wis. — Pred kratkim je bil nagloma odpeljan v bolnišnico na operacijo za vnetjem slepiča rojak Joseph Oblak.

Kratke vesti iz Clevelanda

Cleveland, O. — V ponedeljek 30. maja sta se v cerkvi Marije Vnebovzete poročila Miss Josephine Modic, hčerka Mr. in Mrs. Joe Modica z East 156. St. in Mr. George Vranec. — V katedrali sv. Janeza sta se preteklo soboto poročila Mr. Joe Blatnik z East 67. St. in Caroline Volentin. — Vile rojenice so se oglasile pri družini Mr. in Mrs. Stanley Urbas in jima prinesle zalo prorojenko. — V Lakeside bolnišnici se nahaja Mr. Anton Bogataj iz Euclida. — Pretekli teden je umrl rojak Albert Golobič, star komaj 21 let. Umrl je v bolnišnici. — V Emergency bolnišnici je umrl Martin Butala, ki je bil zadet od avtomobila. Star je bil 58 let in je bil doma iz Zumberka na Hrvatskem. V Ameriki je živel okolu 40 let.

STAREC SE POMLADIL

Šest novih zob je zrastle 115 let staremu možu Trajku Stojanoviću. Mož v vsem svojem življenju ni bil nikdar niti lahko, niti težko bolan. Posebno vesel pa je bil, ko mu je na novo poglano šest zob. Mož pravi, da se mu je rodila nova pomlad.

"TARZAN NA RAZISKOVANJU"

"Nihče, ki enkrat pride skozi naša vrata, ne sme od nas v svet. In ti da bi bila izjema?" Zopet nadaljuje Kavandavanda: "Vseeno so že pripeljali pred me, pa nobene tako lepe kot si ti." "Saj imas dovolj žensk tukaj," reče Jane: "in kaj pravzaprav nameravaš z nama?" vpraša dalje Lady Greystone,

Kavandavanda je v zadregi nekoliko pomolal, nato pa namignil. Ogledju, naj ženski odpelje v posebno celico. Ko so že bili v posebnem prostoru, jima Ogdi zamrmra: "Ne moreta se rešiti in se niti ne izplača na to misliti." "Seveda se ne moreva rešiti same, če nama ti ne pomagaš," reče Jane.

(131)

"Kar zadovoljno se počutim, da so nama tebe postavili za stražnika," priznava reče Jane. Ogdi se na videz ni zmenil za te besede, toda čez nekaj časa je razburjen začel govoriti: "Si videla, kako te je Kavandavanda gledal?" Jane je zanjala z glavjo, da tega ni opazila. Ogdi je pa razburjen začel:

Napisal: Edgar Rice Burroughs

"Jaz pa sem videl. Ti si ga očarala. Jaz vem kaj nisi, toda ne more napraviti. In če poskusi..." Nadaljuj besed Ogdi ni spregovoril, zabral mu je šum pred vrati in v tem je vstopil Kavandavanda v celico. Pomenljivo in resno je pogledal razburjenega Ogdi in ukazal, naj z Annette zapusti celico.

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

PRVA NEDELJA V JUNIJU

"Gorje vam, ki imenujete dobro hudo, hudo pa dobro, ki temi luči, luči pa tema pravite" (Izajija, 5, 20).

Mnogi se komaj zavedajo svojih grehov. Grešili so, pa se vedejo, kakor bi ne bili grešili. Odkod to? Sami so tega krivi, nihče drugi. Bog nam je že po naravi položil v naša srca, da po vesti spoznamo, kar je dobro in kar je hudo. Zgodí se pa, da mi sami marsikaj predrugačimo in po svojem zasučemo. Človek ima o marsičem lahko kosmato ali tenko, rahlo vest. Pogrešneš se v greh in hočeš hudo. Vest te opominja. Ker hudega nočeš pustiti, boš skušal glas vesti oslabiti. Zgoditi se more, da greš celo tako daleč, da postaneš popolnoma brezvesten, kakor bi ne imel več nobene vesti. Mnogo je takih ljudi, vsakdanje življenje jih nam prikazuje, dostikrat prihajamo z njimi v dotiko. Tega in onega moramo označiti kot brezvestneža. Tako se lahko zgodí tudi s teboj.

Ali te bo Bog radi tega opravičil, ker nimaš vesti? Ali ni tvoj greh tem večji, ker ne prestopiš samo božjega zakona,

temveč svobodno, prostovoljno in prav namenoma vse storiš, da bi ne slišal več glasu božjega, ki te svari? Ali se ne pregrešiš jako hudo na lastni človeški naravi, kakor jo je Bog ustvaril, če siloma pogasiš in uničiš v njej vso luč pravosti in vse, kar te na njo opominja? Ali ni to praveca duševen samomor? Sicer je res, da bo Bog človeka sodil po njegovi vesti, ampak pred vsem ga bo Bog vprašal: Kaj si naredil iz tvoje vesti? Ako je človek sam svojo vest umoril, zamoril glas božji, bo to zadosti, da ga bo Bog obsodil. Mnogo strašno izpridenih ljudi je na svetu, ki iz dobrega skušajo narediti hudo in iz hudega dobro in se prizadevajo, da bi izpremenili luč v temo in temo v luč. Potrebno je namreč za človeka, da tako postopa, kadar hoče mirno nadaljevati dela teme, ker tudi hudo mu more dopasti le, če se mu dozdeva dobro. Človek, ki živi sredi tega sveta, si mora zelo prizadevati, da si ohrani rahlo vest. Greh ostane greh in hudobija, če tudi ves svet kriči, da je le — slabost. Vest kriči ne izpremeni hudobije greha.

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Vreme, pozeba in njene posledice

Letošnja pomlad smo imeli na Goriškem in tudi drugod v naši krajini spremenljivo vreme. Nebo je večinoma oblačno, od časa do časa je pa krepko deževalo in blagodejno razmočilo osušeno zemljo. Čeprav gremo že h koncu aprila, se pa ozračje ni še nič ogrelo. V hribih je med dežjem snežilo. Naj navedemo kot zanimivost, da je goriška prefektura izdala opozorilo, v katerem pravi, da je bil zaradi obilne snega, ki je padel v zadnjih dneh, promet prego Preddila ukinjen. Naravno, da je v Bovcu ljudem zmrznila v vrhovi voda in je bilo po drevju ledeno evetje. Gospodarske posledice te čudne, vsem običajem nasprotujoče spomladi so občutne, za mnoge porazne. V Vipavski dolini je pozeba v nižavah zamorila sadno drevje: breskve, češnje in drugi sadeži so mnogo- kje uničeni. Tudi vinogradi so že mnogo pretrpeli in se v zlasti v nekaterih predelih Vipavske doline obeta slaba vinska letina. Krompir, fižol, grah so po mnogih krajih nepopravljivo osmojeni. Oziroma je v Brdih že zametla, toda je povsem pritlikava. Rast trave je zaradi suše silno zakasnela in se živinorejci naravnost bore, da bi prehranili svojo govejo živino. Cene sena so zaradi tega zrastle v bajne višine: 30—50 lir za stot, tudi v hribih. Da je pri takih cenah sena nastala potreba čiščenja hlevov, je razumljivo; seveda so pa cene goveje živine grozovito padle. Ljudi plašijo povrh vsega še vesti, da je v Zgor. Italiji suša gospodarila še bolj uničujoče kakor pri nas. V nižavah reke Pad so ponekod že preorali ozimne in posadili koruzo. Kaj pa pomeni vse to za kmečko gospodarstvo, ni težko izračunati. Bog pomagaj! prosijo ljudje in garajo naprej.

Trst pozdravljal Hitlerja

Ta dan, ko je Hitler prišel v Italijo, je bil tudi v Trstu proglašen kot narodni praznik. Šole so imele prost dan, dočim so bile trgovine, banke in druga podjetja zaprta. Mesto je nudilo zelo živahno in praznično

slovenskih kmetovalcev.

Dela pri elektrarni

Dela pri elektrarnah ob Srednji Soči so v polnem razmahu. Elektrarna pod Doblarjem se že končuje. Večina delavcev je že odpuščena in imajo sedaj glavno besedo strokovni specialisti. Za elektrarno v Plavah so v delu dva jeza in se velikopotezno naprave vsak dan bolj izoblikujejo. Delo prinaša zaslužek, zato je zdaj na Kanalskem izredno živahno.

Nagrada

Ker so se mu rodili dvojčki, je dobil Ivan Benedetič iz Dola pri Tolminu posebno nagrado v znesku 800 lir. Benedetič je že oče sedmih otrok. V zvezi s tem slučajem je pripomniti, da je sklenil izvršni odbor fašistične stranke — oddelek za posojila kmečkim prebivalcem, skozi deset mesecev po manjših formalnostih podeliti družinam, ki bodo imele dvojčke, mesečno po 30 lir kot majhno podporo. Ker so vsi taki poleg tega deležni posebne nagrade od strani vlade, je s temi podporami skrb družin z dvojčki vsekakor olajšana.

Duhovniške vesti

G. Ivan Kodrič, župnik v Gradnem v Brdih, je zaradi slabega zdravja resigniral na svoje dosedanje precej težko duhovniško in gre na Slap pri Vipavi. — G. Ivan Kretič, kaplan v Cerknem, pride za župnika v Kojsko v Brdih. — G. Vinko Aljančič, župnik v Kredu pri Kobaridu, je hudo obol.

Stroga sodba

Pred dobrim mesecem so v Rihemberku aretirali 19 let starega Draga Čermelja, ki se ni prijavil k naboru. Kakor zatrujejo, mu je bila pozivnica dostavljena. Zato je prišel fant, kakor poroča "Gazzettino" v Gorici pred sodnika, ki ga je na osnovi izpovedi nekih prič proglasil za krivega in ga obsodil za eno leto zapora ter plačilo vseh sodnih stroškov.

Nova cesta pri Podbrdu

Pri nas pridno delamo na zgradbi nove, 6 m široke ceste, ki gre skozi vas nekoliko pod župno cerkvijo na Petrovo brdo. Sedaj so v delu predeli ob pobočju petrovobrdskega prelaza. Z izgotovitvijo te ceste bomo imeli dve lepi cesti do državne meje in se bo promet minj nas skozi Soro proti Škofji Loki gotovo močno dvignil.

Požar

V Štanjeju je v gostilni Terzije Pelicon kasno nekega večera izbruhnil velik požar, ki je kmalu zajel tudi hlev in senik. Uničil je poslopje, okoli 10 stotov sena in mnogo kmetijskega orodja. Tržaški gasilci so kljub vetru požar kmalu po svojem prihodu omejili. Škoda je zelo velika.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

PREDSEDNIK II. IZROČIL NAGRADO

Vrhušolska dijakinja F. Babin, ki je potom predsednika Roosevelta prejela nagrado \$500, ki jo je razpisal neki H. L. Doherty za najboljši članek v nekem pisateljskem kontestu.

KITAICI V ZAKOPIH

Skupina kitajskih vojakov v strelskih jarkih v Šantung provinci, kjer so zadnje dni divjali srditi boji.

KRATKE NOVICE IZ SLOVENSKE KOROŠKE

V Svetni vasi je bil pred kratkim imenovan za župana g. Aleksander Schnitzer. Do tega imenovanja je vodil svetnavaško občino dolgo vrsto let g. Valentin Šlemic, p. d. Pirman iz Svetne vasi. G. Šlemic ima za seboj 40 let javnega udeleževanja kot občinski odbornik in župan. V vsem tem času si je iskreno prizadeval, da bi se pokazal vrednega zaupanja, ki so mu ga izkazovali njegovi občani. Novi občinski odbor je zaslužnemu možu v zahvalo za njegovo dolgoletno nesebično javno delovanje priredil s sodelovanjem gasilske godbe podoknico. Pri tej priliki se je novi župan g. Schnitzer v lepem nagovoru zahvalil svojemu predniku za ves njegov trud in mu v imenu občanov izrekel javno priznanje za njegovo delo. V imenu Slovenske zveze g. Forijan Lapuš.

Na severnem obrežju Baškega jezera

se bo v kratkem začel graditi mladinski dom, v katerem bo prostora za 150 letoviščarjev. Dom bo modern opremljen in bo služil v oddih mestni mladini iz Nemčije, ki bo zlasti v počitnicah prihajala v velikem številu na Koroško, da se seznanijo z lepoto te zemlje. Dom bo stal na obrežju med Brdom in Dobrolami. Denar za njegovo zgraditev je podarilo Posarje kot glasovalno ozemlje na skrajnem zapadu glasovalnemu ozemlju na skrajnem jugu Velike Nemčije.

Na posestvu Jožefa Ibovni

ka, p. d. Bobeja v Galiciji, je požar uničil gospodarsko poslopje in hišo. Pri tem je zgorelo tudi šest goved in več svinj. — V Pliberku je umrla

ugledna žena Marija Komar. — Tečaj za slovenska dekleta, določena za 8. maj v Celovcu, je preložen na jesen. — V nedeljo, 24. aprila je imel v St. Janžu v Rožu novo mašo tamniški domačin dr. Janko Hornböck. K svečanosti so se zbrali v velikem številu prebivalci iz vsega Roža.

Vodja velike narodno-socialistične organizacije KDF

(Kraft durch Freude) za Koroško dr. Fr. Koschier poziva v časopisju vse dosedanje nemške narodne delavce, v prvi vrsti pa koroško učitelstvo, naj združijo svoja stremeljenja v okvirju KDF, kjer bodo lahko smoteno gojili nemško narodno petje in narodne plesse.

Na Radišah je umrl najstarejši prebivalec Radiške planote

Jakob Herman, p. d. Horej. Dosegel je lepo starost 91 let. Bil je vse svoje življenje zaveden Slovenec in velik prijatelj slovenskega časopisja. V dobi, ko preprosti ljudje še niso veliko brali. Dolga leta je bil odbornik in predsednik slovenskega izobraževalnega društva na Radišah in eden najbolj naprednih občanov.

IZ DOMOVINE

Lepa slovesnost

Na Barju so imeli v nedeljo 1. maja prav lepo slovesnost, ko so imeli v svoji novi cerkvi sv. Mihaela prvič sv. mašo.

Drzna tatova

V občini Vuhred ob Dravi sta stopila nekega dne v hišo najemnika Franca Ledineka, po domače Brnika, dva moška in prosila za jabolčnik. Doma je bila samo gospodinja in 11 letni fantek. Medtem, ko je žena šla v klet po jabolčnik, sta možaka pregovorila 11 letnega fanta da jima je pokazal kje imajo spravljene denar. Vzela sta vse prihranke, 8000 Din in z njimi izginila iz hiše. Ko je prišla gospodinja z jabolčnikom, ni bilo možakov več v hiši, pa tudi ne denarja.

Ponesrečenci

Na Brezovici je padel s koleza 17 letni dninar Jožef Gravar in si zlomil ključnico. — V Zalogu je neki kolesar podrl na tla 5 letnega delavčevega sina Edvarda Umka, ki je obležal hudo poškodovan. — V Trzinu je padla s koleza in se močno poškodovala 41 letna čevljarjeva žena Helena Hafner.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje s 2. strani)

pošljejo, ker so se odprli novi vidiki za delo med Slovenci. V Rosariju upamo na šolo. V Buenos Airesu samem se je pa tudi ponudila izredno ugodna prilika. Prav v Villa Devoto, kjer je slovensko središče, je župnik po naročilu kardinalovem poklical naše sestre in jim ponudil farno šolo, katera bi pa mogla imeti tudi paralelke za Slovence. To je seveda nad vse pomembno, ker na ta način nam bodo tukajšnje oblasti same ustvarile to, kar je najvažnejše in obenem bodo naše sestre dobile zanesljivo oporišče v glavnem mestu samem.

V naši koloniji tukaj nimamo izrednih novic. Malo razburjenja je bilo zaradi naše šole, katere so nam oblasti zaprle. Čudno, kaj! Nemci so pa dali povod. Odkrili so namreč, da so nemške šole učile otroke tako, da španskega sploh ne znajo (kar je mogoče zunaj v deželi, koder so kompaktne nemške naselbine). Na vprašanje, kdo je vrhovni predstavnik republike, so odgovarjali otroci, da Hitler... Vse to je prišlo na dan. In tako smo tudi mi prišli v klešče, ki so pa sedaj že popustile, ko se je pojasnilo, kako in kaj. Sedaj je stvar že v starem teku, le da se je vse bolj priprilo in bo naša šola imela tudi internat za nekaj otrok.

Pretekli mesec smo priredili nedeljski izlet v Berisso kot lani in z enakim uspehom. Dež nas je neusmiljeno pral in nam zadržal doma kristjane, ki se seveda slabe poti veliko bolj boje kot hudica...

Tudi velika noč je bila v dežju. Pa vendar se je zbralo za čuda veliko ljudi k maši, kjer so nam pevec prekrasno zapeli.

Sedaj pa Boga prosimo, naj nam da lep dan 15. maja, ko bomo imeli sv. birmo. Pa je tudi sicer skrb, kako prav pripraviti stvar, ker so nekateri starši postali strašno brezbrizni. Zadnjo nedeljo majnika bomo pohiteli v tukajšnji Lurd, kjer bo popoldne shod z lursko procesijo.

Pomembna stvar za kolonijo bo radijska ura, katera se pripravlja. Vsak teden enkrat bi se oddajalo na kaki tukajšnji postaji, toda to stane mnogo denarja. Vendar vlada za stvar veliko zanimanje. Tudi od doma pridno poslušamo prenose. Mi Slovenci bi si seveda želeli nekaj več slovenske pesmi in pa domačih novic. Sedaj smo radovedni, kako nam bo služil prenos po novi postaji, kakor je bilo napovedano za 30. april.

Kakor sem v začetku omenil, sem "brezposeln". Ko boste pa to pismo brali, bom že spet med zaposlenimi. Sprejel sem namreč mesto kaplana v župniji Sv. Rose, kjer bom imel veliko več časa na razpolago, da se bom ukvarjal z našimi stvarmi, ko mi je bilo to mogoče pri sv. Antonu. Naj bo to zapisano zaradi tistih, o katerih sem zvedel, da so si izmislili, da "so me spodili" ... Take novice so bile baje v Metliki. — Torej prosim, da naj kar nič ne bodo v skrbeh zame.

Moj novi naslov je: Hladnik Janez, Pasco 431. Buenos Aires.

Veliko odgovornost imajo stariši radi tega, kak tisk naročajo in imajo pod svojo streho.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

ZAHVALA

Willard, Wis.

Naj povem, kako so naju, mene in mojo ženo, te naše žene willardske ukanile za najino 40 letnico. Midva dobiva povabilo, da se naj udeleživa na enega tukajšnjega rojaka Suprise Party, pa res nisva mislila iti, ker ja jako, dež padal. Pa pravi najin sin, da morava tudi midva včasih pogledat med ljudi in pogovoril naju je. Ko pridemo do dvorane, je bila vsa v temi; a pravim, kaj smo täprvi ali kaj, saj še luči ni nič, a sin pravi, kar noter gremo bom pa jest luč prižgal.

Oh ko pa noter stopiva, se luč posveti in od vseh strani se zaslisi: Živela srečno še štirideset let! Potem smo šli vsi skupaj v doljne prostore, tam so pa bile mize obložene kakor res na kakšni ohceti z samimi dobrotami; za kar se naše ženske zavzamejo, tudi mojstersko izpeljejo, kar se je že večkrat pokazalo. Samo nekaj mi ni bilo po volji, tista številka na keku in na šopku je bila malo prevelika. Jaz sem zmeraj mislil, da sem še fejš fant ali zdaj se je pa izkazalo, da sem že zadosti star, da bo treba mislit na potovanje, od koder ne bo vrnitve.

Dragi prijatelji in sosede, moja roka ne more popisati zadostne zahvale, kar ste vi nam ta večer dobrega storili. Zato naj vam ljubi Bog povrne, kar ste vi nama ta večer darovali.

Ze naprej prosim, ako bo kakšno ime izpuščeno, da se meni naznani; bom drage volje poravnal.

Torej naj sledijo imena darovalcev in udeležencev:

Najprej lepa hvala Father Johnu za udeležbo in za govor, in Mr. in Mrs. Bukovec, ker oni so imeli s tem največ posla. Mrs. Bajuk za tako lep kek, Mrs. Zupanec za lep šopek umetnih rož; Mr. in Mrs. Bukovec in družina; Mr. in Mrs. Bajuk Sr. in družina; Mr. in Mrs. Zupancih in družina; Mr. in Mrs. Matkovič in družina; Mr. in Mrs. Frank Morgall in družina; Mr. in Mrs. Louis Koščak in družina; Mr. in Mrs. Lesar in družina; Mr. in Mrs. Ruzich in družina; Mr. in Mrs. Trunkel in družina; Mr. in Mrs. Gregorich; Mr. in Mrs. Prebil Sr. in Jr.; Mr. in Mrs. Perko; Mr. in Mrs. Rauen; Mr. in Mrs. John Zupansich; Mr. in Mrs. Merkun; Mr. in Mrs. Kallinger; Mr. in Mrs. Janezich; Mr. in Mrs. Hribar; Mr. in Mrs. Lunka; Mr. in Mrs. Čampa; Mrs. Horvat; Mr. in Mrs. Vershaj; Mr. in Mrs. Cellesnik; Mr. in Mrs. Bergant; Mr. in Mrs. Volarich; Mr. in Mrs. Godec; Mr. in Mrs. Parkel; Mr. in Mrs. Krainc; Mr. in Mrs. Česnik Sr. in Jr.; Mr. in Mrs. Pekol; Mr. in Mrs. Jeras; Mr. in Mrs. Lukas; Mr. in Mrs. Artach; Mr. in Mrs. Gosar; Mr. in Mrs. Rakovec; Mr. in Mrs. Selišnik; Mr. in Mrs. Ignac Koskak; Mr. in Mrs. Fortuna; Mr. in Mrs. Quast.

Vam hvaležna,

(Ogl.) Mr. in Mrs. J. Morgall.

HIŠA NA PRODAJ

Lastnik potrebuje denar in za nizko ceno proda "cottage" iz opeke in lesa na So. Seely ave. Najboljša ponudba dobi. Vprašajte na 2322 So. Seely, ali telefonirajte CANal 1920.

ZA RAZNA

električna dela

se rojakom v Chicagi vljudno priporoča

MILAN MEDEN

Pokličite:

LAWndale 7404

"Dušica"

ROMAN
Spisala B. Orczy
Prevedel Paulus

"O —!" je ugovarjal. "Nismo več mi, ki ga mučimo! Usoda gospoda Percyja je v vaših rokah, gospa Blakeney, in v rokah njegovih tovarišev. Jaz sam bi le prerad videl, da neha nesrečni položaj. Vi in vaši prijatelji ste tisti, ki privijate zadnji vijak tezalnice —!"

Udušeno je kriknila. Hladnokrvna zloba tega človeka bi bila skorajda podrla njen trdni sklep.

Zmigal je z rameni kot da ga zadeva nič več ne briga. Odprl ji je vrata, se izbrano poslovlil in pomrmral svoj vijudni "Lahko noč!"

"In ne pozabite, gospa Blakeney," je še pridjal, "če bi mi kadarkoli še hoteli kaj povedati, — vedno sem vam na razpolago na svojem stanovanju, v ulici Dupuy, številka 49."

Ko pa je njena vitka postava izginila v temni ulici, je mrmral:

"Drugi obisk bo čudeže delal, mislim, plemenita gospa —!"

XVIII.

ODPUŠČENO IN POZABLJENO —

Polnoč je že bila in še sta sedela Margaret in Foulkes, ter spet in iznova ponavljala tisto kratko dobo pol urice, ki je zanj pomenila cela večnost.

Vse je Margaret povedala svojemu prijatelju.

Težko ji je bilo najti besede za nepopisno žalostni prizor, ki ga je gledala v ječi, pa ni mu smela, ni mu hotela ničesar zamolčati, saj je vedela, da je Foulkes najzvestejši Percyjev prijatelj. On vsaj je moral vse vedeti.

Vsako besedo mu je ponovila, ki jo je Percy povedal, tudi čudna, zagonetna namigovanju, ki jih ni razumela, in drug drugemu sta prigovarjala upanje, da leži v njih skrit kak tajni Percyjev načrt za rešitev.

"Ni še treba obupavati, gospa Blakeney!" je pravil Andrej odločno. "In ubogala bova seve do pičice! Življenje bi stavil, da že ima gospod Percy pripravljen svoj bistroumni načrt, kako se bo rešil! In v tistih pislih pa nam naroča delež, ki ga bomo imeli pri tem poslu. Bog nam pomagaj, da bi vse gladko šlo! In Bog ne daj da bi mu bili nepokorni!"

Koj jutri popoldne vas pospremem v ulico de Charonne. Vsi dobro poznamo hišo, ki jo ima gospod Percy v mislih. Tudi Armand seveda. Šele pred par dnevi sem bil tam, da bi poizvedel, če se morebiti Armand kje pri njih skriva. Toda Luka, starinar in lastnik hiše, ničesar ne ve o njem."

Margareta mu je povedala, da je videla Armand na hodniku sodne palače, v bližini Percyjeve ječe, in da se ji je skril. "Kako mislite, kaj neki naj to pomeni?" ga je vprašala in ga boječe pogledala.

"Ne vem," je dejal obotavljaje se. "Pa jutri ga bom videl. Gospodična Lange gotovo ve zanj, o tem prav nič ne dvomim. In ker sedaj vemo, kje da najdemo njo, se nam prav nič ni treba vznemirjati zaradi Armanda."

Vstal je in se pripravljaj da bi odšel.

Pozno da je že, je dejal.

Margareti se je zdele njegov nenadni odhod sumljiv. Zaslutila je, da ji njen zvesti prijatelj nekaj skriva.

Nemirno, vprašajoče ga je gledala.

"Ali nič ne veste, kaj naj Armandovo obnašanje pomeni?" je proseče ponavljala.

"Ne vem prav ničesar!" je hitel odgovorjati. "Verjemite mi, gospa Blakeney, prav nič ne vem o Armandu ko vi!"

Prepričan pa sem, da je gospod Percy prav povedal. Slabo vest ima, kesa se —! Da je ubogal, tisti dan, kakor smo mi vsi ubogali —!"

Ni mogel, ni si upal skloniti stavka. Sam je bradko občutil posledice Armandove nepredvidnosti in nepokorščine, pa ni hotel ubogi, nesrečni ženi in sestri še tudi obtežiti srea z očitki.

"Usoda, gospa!" je dejal čez nekaj časa. "Neizprosna usoda, nič druga!"

Veliki Bog, da je Blakeney v rokah teh zločinskih krutežev, ta misel je tako strašna, da je včasih skoraj verjeti ne morem! Zdi se mi, da vsi skupaj živimo v sanjah in da bo vsak trenutek zadonel njegov prijazni, nosljavi glas kje tamle na pragu —"

Tolažil jo je, pa njegove besede so bile le prazne. Samemu mu je bilo neizmerno težko. Kako bi naj našel tolažbe za druge —

Percyjevo pismo je vzel seboj. Prebiral in premišljeval ga bo, je pravil, ko bo v svoji sobici, in globoko si bo vtisnil v spomin vsako besedico, ki se nanaša na končno rešitev otroka-kralja. Nato pa da bo pismo uničil, da kje ne pride sovražnikom v roke.

Poslovlil se je od Margaret. Videti ji je bilo, da je zelo utrujena, telesno in duševno. Čudoma se je popraševal, kako dolgo se bo vzdržala, uboga žena —

Margareta je slabo spala tisto noč.

Kako bi naj tudi spala, saj ji je neprestano bedela pred očmi strašna slika, kako Percy sloni pri mizi, sklanja trdno glavo na roke, — vojaki pa prilomastijo v celico in mu zakričijo na uho: "He drzavljan! Povej nam, kje je Capet!"

Bala se je, da mu bo vzelo pamet. Brez spanja živeti teden dni, štirinajst dni, pri kruhu in vodi, in povrh še neprestano poslušati divjanje sirovih vojakov, ki ga niti za četrt ure ne pustijo pri miru — tako življenje je moralo ubiti, duševno in telesno ubiti tudi najmočnejšega človeka.

Kako dolgo še bodo njegove ljube oči gledale prijazno in dobrodušno —? Kedar bo strahotno zadonel po celici tisti hrpavi, divji smeh, prvi znak blaznosti?

O — zakričala bi groze!

Sedela je pri oknu, uro za uro, in gledala ven v zasneženo mesto, tja kjer je mrko strmela v noč sodna palača.

Zdelo se ji je, da vidi njegovo prepadlo lice, njegove krvavo obrobljene oči —

In skozi snežinke, ki so plesale mimo okna, se je režal v njo zasmehljivi, satanski obraz njegovega in njenega največjega sovražnika in vsak glas, ki je prišel gori iz ulice, se ji je izpremenil v besno divjanje posirovelih mučilcev —

(Dalje prih.)

S.P.D. sv. Mohorja

Ustanovljena 31. decembra, 1921. Inkorporirana 12. oktobra, 1923.
SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS.

Odpor za leto 1938:

Predsednik: Jos. Zicherl, 2001 W. 19th Street
Podpredsednik: Jos. Beribak, 1811 W. Cermak Road
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 2313 So. Winchester Ave.
Zapisnikar: Karolina Pichman, 2326 So. Wolcott Avenue
Duhovni vodja: Rev. Alexander Urankar, OFM.
Nadzorniki: John Densa, 2730 Arthington Ave. — Theresa Chernich, 2024 W. Coulter St. — Frank Dolenc, 2015 W. Coulter St.
Porotniki: John Mlakar, 1925 W. 22nd Place — Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place — Louis Duller, 2241 So. Wolcott Ave.
Družbeni zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 2000 W. Cermak Rd.
Vratar: Charles Medic, 1844 W. 22nd Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Družba zbora vsako prvo nedeljo ob 1:30 popoldne v cerkveni dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Lincoln ulici.
Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po \$1.00 na mesec mesečnine, in nič v slučaju, ako član umrje. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicago. Kojaki, pristopajte v to domačo družbo!
Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA CHICAGO, ILL.

NAZNANILO

Kakor je bilo že zadnji mesec poročano, se bodo seje v poletnem času vršila prvo sredo v mesecu namesto nedelje. Toraj naša prihodnja seja se bo vršila v sredo dne 1. junija točno ob 8:15 zvečer v cerkveni dvorani Sv. Stefana. Vabljeni ste da se vdeležite v velikem številu.

Ponovno prosim in opominjam da redno plačujete svoj assement, in to brez posebnih opominov.

Bolniški obiskovalci ste poročeni da poročate o stanju bolnika na seji ali pa pri meni. Nekateri mislijo, samo da se podpišejo na bolniško spricevalo pa so svojo dolžnost storili. Podpis brez poročila ni ma nobenega pomena.

NE POZABITE!!! NAŠ PIKNIK SE BO VRŠIL PRVO NEDELJO V AVUGUSTU, DNE 7. AVUGUSTA.

Z sobratiskim pozdravom,
Jos. J. Kobal, tajnik

RAZNE ZANIMIVOSTI

ZA RAZŠIRJENJE STAVAROSTNE ZAVAROVALNINE

Washington, D. C. — Vodstvo socialne zavarovalnice je pričelo proučevati načrt, po katerem bi se vključilo v to zavarovalnico kakih 16 milijonov nadaljnjih oseb, ki so po sedanjem zakonu izvezete. Med temi je služničar v privatnih domovih, farmarski delavci in tisti, ki so zaposleni v lastni obrti. Raztegniti se namerava zavarovalnica dalje še na uslužbence nedobičarskih ustanov, kakor verskih, dobrodelnih in vzgojnih.

STRELA UDARILA V PRIVEZAN BALON

V nekem francoskem vojaškem taborišču v Bitschu na Lotarinskem je med hudo nevihto treščilo v privezani opazovalni balon, v katerem sta bila dva opazovalca. Balon, ki je letel v višini kakšnih 100 m, so pravkar hoteli potegniti na tla.

Nastal je velik plamen in čez kratek čas so mogli izpod kadečih se razbitin potegniti le popolnoma zogleneli trupli

obeh častnikov. Pet vojakov, ki so hoteli spraviti balon na tla, je dobilo hude opekline in poškodbe. Blisk si je namreč preko mokrih vrvi in njihovih teles našel pot v zemljo.

MATI MORALA KAZNOVATI OTROKA

New York, N. Y. — Mrs. Mary Bradley je morala, hote ali nehoti, vzeti svojega sinčka preko kolen in mu jih odšteti z jermenom. Deček je namreč nekaj pokvaril piščalko na podzemski železnici in sodnija je odločila, da ga ali mati pretepe za to, ali pa bo moral v zapor. Mati in sin sta se odločila za prvo.

NA GROBU UMRLA

Chicago, Ill. — Med tem, ko je Mrs. Eliz. M. Schneider iz Milwaukee sadila zadnji terek rože na grobu svojega moža na pokopališču v River Grove, s svojo sestro, se je nenadoma zgrudila na tla. Poklican je bil zdravnik, toda še pred njegovim prihodom je ženska izdihnila.

SIRITE AMER. SLOVENCA

M. Klarich in sin

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

(Pooblaščen in zavarovani pogodbeniki in stavbeniki)

3121 S. Parnell Ave.
CHICAGO, ILL.

Tel. CALumet 6509

Prevezamo vseh vrst stavbinskih del, novih hiš, trgovin, tovarni, šol, itd., kakor tudi razna popravila in modernizacije starih hiš. Osebo nadzorujemo vse naše delavce in vse naše delo popolnoma garantiramo za kakovost in solidnost. — Nasvete, proračune in načrte dajemo na zahtevo brezplačno. Naše cene so zmerne, a naše IME je vaša garancija.

P. S.: Danes je čas, da gradite! Zakaj bi plačevali najemnino — ko morete z istim denarjem odplačevati novo hišo. Vse informacije na zahtevo.

Pisano polje

J. M. Trunk

Luč iz — Rusije??

"Ex oriente lux — iz vzhoda prihaja luč." Ta rek je bil že davno znan. Veliko se je o njegovem pomenu pisalo. Velja dobesedno, nekako fizično, ker vzhaja sonce na vzhodu, prinaša luč vsak dan; velja pa tudi v prenešenem pomenu, ker je iz stališča zapadne Evrope marsikaj prišlo iz vzhoda, v prvi vrsti je prišla luč krščanstva. Tudi tok višje omike se je več ali manj pomikal iz vzhoda proti zapadu, dasi ne vedno. Debele knjige so o tem napisane, v gimnaziji smo o tem pisali naloge.

Danes živimo v dobi, ki ima prav posebne znake novega razvika. Tok gre tupatam iz vzhoda, pa gre tudi nasprotno iz zapada. Fašizem in demokracija se premikavata, borita. Katera struja utegne zmagati? Za zdaj so šanse bolj na strani fašizma, saj je prišlo med Anglijo in Italijo menda do neke poravnave, in v Španiji gre z "demokracijo" nekako šper, in v Franciji je socialistični radikalec Deladier postal pravcati diktator, ker hudo diši po nekem fašizmu. Odklanjam fašizem, kakor ga mora odkloniti vsak, ki pozna bistvo fašizma, pojavov pa za zdaj nihče ne more zabraniti, vedno več jih je, in v Nemčiji je vse glasovalo za ta fašizem, vsaj glasovi milijonov socialistov so izginili kakor kafa. Dejstva so tu. Pri demokraciji je pa tudi hudo klaverno, ker so demokracije, ki so le zasmeh prave demokracije. Tako je dandanes.

Tudi Frank Krže piše nekaj v "G. N." in govori o novi fazi fašizma kot najvažnejšem dogodku po svetovni vojski. Piše pa vrlo pesimistično radi močne okrepitve fašističnega naziranja in udejstvovanja. Pa se mu oko obrne proti — vzhodu, in tu vidi Rusijo. Pravi in trdi:

"Govorim o Evropi in njenih problemih kakor bi ne bilo Rusije tam. Vsaj je tudi ni — zakaj na mejah sovjetske republike se neha vse evropsko in začena nekaj povsem drugega. Tako drugega in drugačnega, da mi nehoti prihajajo na misel poprej zapisane besede velikega Aristotela: le koder revni in ubožni vladajo, je resnična demokracija.

Evropa gre v fašistično noč, ki bi pomenjala obup in konec za človeka, če bi ne bilo luči od vzhoda."

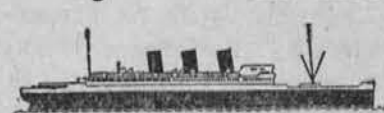
Tudi pri "Napreju" vidijo Kržetov pesimizem, pa enako tudi Kržetov obrat proti vzhodu, proti Rusiji. "Mislimo, da se F. Krže ne moti, ko pričakuje luči iz vzhoda." Malo pojasnijo, da se ne sme pričakovati vsega le od Rusije, pričani pa so, da bo prišla sigurna pomoč, ako se Rusiji pomaga, ker (Rusija) "postaja močnejša in silnejša — bo ljudstvo v sovjetski državi

moralno politično in materialno pomagalo zaslužnjem bratom, ko se bodo nahajali v bitki za svoje osvobodjenje in bodočnost človeštva".

Tako ta dva. Kakor dokazuje zgodovina, je šel tok političnega razvika dozdaj bolj iz zapada na vzhod, iz Anglije, Francije po idejah revolucije, zdaj bi se pa tok zopet obrnil in luč naj bi prišla zopet iz vzhoda po starem reku: "Ex oriente lux". Miljoni so s Kržetom in naprejenci, malo sem celo tudi jaz sam. Precej drugače sem pa vsaj jaz. Sedanja Rusija za mene ne pomeni dosti in od sedanje Rusije jaz prav ničesar ne pričakujem, kvečemu le še hujsko zmešnjavo. Pač pa upam jaz v široko rusko in slovansko njeno dušo, saj sedanja Rusija nima pristno ruske in slovanske duše. Po nastalih razmerah in komunizmu je šla ta ruska in slovanska duša do skrajnosti, dalje ne more več, ko je sanjala. Jaz upam na obrat, ko je prišla ta slovanska duša pred neprekoračljiv zid. Kakor je sanjavo rusko nebo, tako je ta ruska slovanska duša sanjala. Kar je v komunizmu naredila, k temu je bila bolj prisiljena po "orientalskih Rusih", ki niso slovanski Rusi. Vidim pa od več strani, da nekaj v pravi slovanski ruski duši vre in kipi. Še ne more na dan, pretežka je še plast, v katero so to dušo zakopali, vzelo bo morda še dosti časa, morda tudi še dosti hudih pretresljajev, preden se ruska slovanska duša oprosti te orientalske in židovske zmote. Morda je res, "da postaja močnejša in silnejša", ampak dosti močna in silna še ni.

Prav v slovanski naravi, in tu pridejo v poštev vsa slovanska plemena, je neka naravna smer za ljudovlado, za demokracijo. Slovani, kjer niso prišli pod tuje vplive, niso poznali nobene aristokracije, nobenih privilegijancev, njih vlada, kjer je neokrnjena in pristno slovanska, je vrlo demokracična. Podlegli pa so tudi Slovani tujim vplivom, in prav Rusi so bili pod vplivom tuje aristokracije in so zdaj pod vplivom enako tujega komunizma, in tako v izpremenjenih oblikah tudi drugi Slovani. Čehi upajo zdaj le na Rusijo, morda se res ne motijo, in jim pride pomoč iz Rusije, morda tudi drugim Slovanom, ampak prej se mora prava ruska in slovanska duša osvoboditi tujega komunizma.

Zadnji čas — za izlet

Če se hočete udeležiti največjega slovenskega izleta v staro domovino to poletje na brzoparniku ILE de FRANCE 22. junija, je sedaj zadnji čas, da se prigrisate in si rezervirate prostor na parniku, ker prostora že sedaj primanjkuje in pozni pripravelec ne moremo garantirati prostora. Zato je na vsak način potrebno, da se na spodaj navedeni naslov prigrisate — takoj!

Cene denarnih pošilk
Vaša denarna pošiljka bo v starem kraju hitro in točno izvršena, ako jo pošljete potom naše firme. Cene so:

Din	Lir
200 za.....\$ 5.00	50 za.....\$ 3.40
500 za.....11.65	100 za.....6.25
700 za.....16.25	200 za.....12.25
1000 za.....23.00	300 za.....18.00
2000 za.....45.00	500 za.....29.50
5000 za.....112.00	1000 za.....57.00

Pošiljamo tudi v U. S. dolarjih. — V slučajih nujnosti izvršujemo nakazila po brzojavnem pismu in direktnem kablju.

Notarski in drugi posli
V zadevah notarskih listin, dedščin, dote, prodaje posestev, tožbe in v drugih starokrajških opravilih je v Vašo korist, da se obrnete na ta-le naslov:

LEO ZAKRAJŠEK

General Travel Service, Inc.
302 East 72nd St., New York, N. Y.

NOVI SVET

je poučen, zabaven in zanimiv slovenski mesečnik v Ameriki.

Prinaša zanimive zgodovinske podatke o ameriških Slovencih, poučne članke, zanimive črtice iz življenja slovenskih izseljencev in lepe povesti. Stane na leto samo \$2.00; za Kanado in inozemstvo \$3.00. — Naročnino je poslati na:

NOVI SVET 1849 West Cermak Road,
Chicago, Illinois